

**Statens jordbruksverks föreskrifter
om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan;**

SJVFS 2001:33

Saknr U 27

Utkom från trycket
den 4 april 2001

beslutade den 19 mars 2001

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 9 och 10 §§ utsädesförfordningen (2000:1330), samt efter samråd med Statens växtsortnämnd, följande.

Grundläggande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om Statens växtsortnämnds prövning och godkännande av växtsorter, av de i bilaga 1 till utsädesförfordningen (2000:1330) angivna arterna av lantbruks- och köksväxter, för intagning i den officiella svenska sortlistan.

Bestämmelserna i dessa föreskrifter skall även tillämpas på växtsorter av köksväxterarterna *Allium cepa* L. var. *ascalonicum* (schalottenlök), *Allium fistulosum* L. (piplök), *Allium sativum* L. (vitlök), *Cynara scolymus* L. (kronärtskocka) samt *Rheum* spp. L. (rabarber).

Sorter (inavelslinjer och hybrider) som uteslutande är avsedda som komponenter till hybridsorter behöver endast godkännas för intagning i sortlistan, om utsäde av dessa sorter skall saluföras under sin sortbenämning.

¹ Jfr rådets direktiv 70/457/EEG av den 29 september 1970 om den gemensamma sortlistan för arter av lantbruksväxter (EGT L 225, 12.10.1970, s. 1, Celex 31970L0457), senast ändrat genom rådets direktiv 98/96/EG (EGT L 25, 1.2.1999, s. 27, Celex 31998L0096), rådets direktiv 70/458/EEG av den 29 september 1970 om saluföring av utsäde av köksväxter (EGT L 225, 12.10.1970, s. 7, Celex 31970L0458), senast ändrat genom rådets direktiv 98/96/EG (EGT L 25, 1.2.1999, s. 27, Celex 31998L0096), rådets direktiv 92/33/EEG av den 28 april 1992 om saluförande av annat föröknings- och plantmaterial av grönsaker än utsäde (EGT L 157, 10.6.1992, s. 1, Celex 31992L0033), senast ändrat genom kommissionens beslut 99/29/EG av den 18 december 1998 om att skjuta upp det datum som nämns i artikel 16.2 i rådets direktiv 92/33/EEG om import av annat föröknings- och plantmaterial av grönsaker än utsäde från tredje länder (EGT L 8, 14.1.1999, s. 29, Celex 31999D0029), kommissionens direktiv 72/168/EEG av den 14 april 1972 om fastställande av egenskaper och minimikrav för besiktning av sorter av köksväxter (EGT L 103, 2.5.1972, s. 6, Celex 31972L0168), kommissionens direktiv 72/180/EEG av den 14 april 1972 om fastställande av egenskaper och minimikrav för kontroll av sorter av lantbruksväxter (EGT L 108, 8.5.1972, s. 8, Celex 31972L0180) samt Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 69/98 av den 17 juli 1998 om ändring av bilaga I (Veterinära frågor och växtskyddsfrågor) till EES-avtalet (EGT L 158, 24.6.1999, s. 1).

Växtsortnämnden kan besluta om intagning i sortlistan även av sorter av andra arter än de som anges i första respektive andra stycket.

Bestämmelser om avgifter finns i Statens växtsortnämnds föreskrifter (SJVFS 1999:137) om avgifter i ärenden om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan.

Ansökan

2 § En ansökan om intagning i sortlistan ges in till Växtsortnämnden, som föranstaltar om provning i enlighet med 4 och 6 §§. Ansökan skall göras på ett formulär som tillhandahålls av nämnden och vara nämnden tillhanda senast vid den tidpunkt som fastställs av nämnden.

Vid ansökan om intagning i sortlistan skall även ett förslag till sortbenämning inlämnas.

Av ansökan skall framgå om en ansökan om godkännande har gjorts även i ett annat EES-land². I sådant fall skall detta land anges liksom om ansökan bifallits där.

Förutsättningar för godkännande

3 § Växtsortnämnden fattar beslut om godkännande av en sort för intagning i sortlistan på grundval av resultat från officiell provning enligt 4 och 6 §§, inhämtande av uppgifter om tillstånd för utsläppande på marknaden enligt 9 respektive 10 §§ samt om sorten har en sortbenämning som efter kungörande kan godkännas av nämnden i enlighet med 11 §.

4 § En sort kan godkännas för intagning i sortlistan om:

1. Sorten är särskiljbar, vilket betyder att den, oavsett om det ursprungliga material från vilken den framställts uppkommit genom naturligt urval eller genom växtförädlingsarbete, klart går att skilja, med avseende på ett eller flera viktiga kännetecken, från alla andra sorter som är kända inom EES enligt definitionen i 5 §. Kännetecknen hos en sort skall vara klart identifierbara och möjliga att beskriva noggrant. Om det vid nämndens provning visar sig att två eller flera anmälda sorter inte är särskiljbara från varandra skall den sort, för vilken ansökan först har givits in, ha företräde.

2. Sorten är tillräckligt enhetlig, vilket betyder att de plantor den består av, med mycket få avvikelser, är likartade eller genetiskt identiska

² Med *EES* avses Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vilket utgörs av Europeiska unionen (EU) och de länder inom Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som undertecknat avtalet om det europeiska ekonomiska samarbetsområdet, dvs. Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Liechtenstein, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Österrike.

vad beträffar alla i sammanhanget väsentliga kännetecken. Hänsyn skall härvid tas till växtarters skilda reproduktionssystem.

3. Sorten är stabil, vilket betyder att den efter upprepad förökning i enlighet med den av förädlaren angivna förökningsmetoden, i fråga om sina väsentliga kännetecken fortsatt överensstämmer med sortbeskrivningen.

5 § För att en sort skall anses känd inom EES, skall den vid tidpunkten för ingivandet av ansökan om en ny sorts godkännande vara

1. intagen i den gemensamma sortlistan över arter av lantbruksväxter eller i den gemensamma sortlistan över arter av köksväxter,

2. godkänd för certifiering och saluföring i ett EES-land men ännu inte intagen i någon av de gemensamma sortlistorna enligt punkt 1, eller

3. godkänd för certifiering i ett annat land utanför EES.

En sort skall även anses känd inom EES när en ansökan om godkännande har lämnats in i Sverige eller i något annat EES-land vid den tidpunkt som anges i första stycket.

En sort skall dock inte anses känd inom EES om de i första och andra styckena angivna förutsättningarna inte längre gäller i något EES-land, vid den tidpunkt då ett beslut om godkännande av den nya sorten fattas.

6 § En sort kan godkännas för intagning i sortlistan om den har ett tillfredsställande odlings- och bruksvärde, som grundar sig på resultat som framkommit vid ett tillräckligt antal officiella värdeprovningsförsök under minst två år. Dessa försök skall utföras på ett sådant sätt att minst följande egenskaper hos sorten kan bedömas

1. avkastningsförmåga,

2. resistens mot skadliga organismer,

3. reaktioner på odlingsmiljön,

4. kvalitetsegenskaper,

5. växling mellan höstform och vårform, för en art med båda formerna, samt

6. beträffande grässorter även tillväxtrytm.

En sorts odlings- och bruksvärde skall anses som tillfredsställande om dess egenskaper som helhet, vid en jämförelse med andra sorter som är intagna i sortlistan, visar ett klart framsteg i minst ett bestämt geografiskt område vad gäller odlingen, utnyttjandet av den skördade varan eller av sådana produkter som framställs av den.

Vid bedömningen får Växtsortnämnden även bortse från enstaka mindre goda egenskaper hos sorten om dessa uppvägs av andra överlägsna sådana.

Nämnden får vid sin prövning ta hänsyn även till andra provningsresultat som kan tillmätas betydelse vid bedömningen.

Intagning i sortlistan får nekas om odlingen av en sort kan medföra hälsofara för människor, djur eller växter.

7 § För köksväxtsorter utom industricikoria skall, om upprätthållaren begär det, anges om utsäde av en godkänd sort endast får saluföras som standardutsäde, genom att det i sortlistan anges att det är fråga om en s.k. ”b-sort”. För sådana sorter får resultaten från inofficiella undersökningar och kunskap som erhållits genom praktiska odlingserfarenheter beaktas vid Växsortnämndens prövning.

8 § Kravet på prövning av en sorts odlings- och bruksvärde enligt 6 § omfattar inte

1. grässorter som, enligt sökandens försäkran, skall användas för annat ändamål än produktion av foder,

2. sorter, vilkas utsäde endast är avsett att saluföras

a) i ett annat EES-land än Sverige, och detta land har godkänt sorten såvitt avser dess odlings- och bruksvärde, eller

b) i ett land utanför EES,

3. sorter (inavelslinjer och hybrider) som uteslutande är avsedda som komponenter till hybrid sorter som uppfyller de krav som anges i 4 §,

4. sorter av köksväxtarter, med undantag av industricikoria, samt

5. sorter av arter som avses i 1 § fjärde stycket.

För hansterila hybrid sorter av *Brassica napus* L. (raps) och *Brassica rapa* L. var. *sylvestris* (Lam.) Briggs (rybs), som enbart skall användas till sammansatta sorter³, skall prövningen av odlings- och bruksvärdet göras för den sammansatta sorten.

9 § En sort, som är eller innehåller en sådan genetiskt modifierad organism som avses i 13 kap. miljöbalken (1998:808), får endast godkännas för intagning i sortlistan under förutsättning att ett tillstånd för utsläppande på marknaden finns enligt 13 kap. 12 § miljöbalken eller enligt 6 § förordningen (1994:901) om genetiskt modifierade organismer.

För provning av en sådan sort fordras tillstånd för avsiktlig utsättning enligt 13 kap. 12 § miljöbalken.

Uppgift om att en sort som tagits in i sortlistan är genetiskt modifierad skall framgå av sortlistan.

10 § Om material från en sort är avsett att användas som ett livsmedel eller en livsmedelsingrediens som omfattas av rådets och Europaparlamentets förordning (EG) nr 258/97 av den 27 januari 1997 om nya livs-

³ Jfr kommissionens beslut 95/232/EG av den 27 juni 1995 om ett tidsbegränsat försök enligt rådets direktiv 69/208/EEG för att fastställa de villkor som skall uppfyllas av utsäde av hybrider och av sammansatta sorter av raps och rybs (EGT L 154, 5.7.1995, s. 22, Celex 31995L0232), senast ändrat genom kommissionens beslut 2001/18/EG av den 21 december 2000 om ändring av beslut 95/232/EG om ett tidsbegränsat försök enligt rådets direktiv 69/208/EEG för att fastställa de villkor som skall uppfyllas av utsäde av hybrider och av sammansatta sorter av raps och rybs (EGT L 4, 9.1.2001, s. 36, Celex 32001L0018).

medel och livsmedelsingredienser⁴, skall ett tillstånd enligt nämnda förordning finnas för en sådan användning, för att sorten skall kunna godkännas för intagning i sortlistan.

11 § Växtsortnämnden skall vid sin prövning av sortbenämningens lämplighet tillämpa artikel 63 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt⁵, ändrad genom rådets förordning (EG) nr 2506/95⁶, samt kommissionens förordning (EG) nr 930/2000 av den 4 maj 2000 om tillämpningsföreskrifter beträffande lämpligheten hos sortbenämningar för arter av lantbruks- och köksväxter⁷.

Om en sortbenämning senare skulle befinnas olämplig, kan Växtsortnämnden återkalla godkännandet och förelägga upprätthållaren att föreslå en annan benämning för godkännande. Nämnden kan bestämma att den ursprungliga benämningen under en viss tid skall användas som tilläggsnamn.

Provningens utförande

12 § Provningen av en sorts särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet skall utföras av Statens utsädeskontroll eller av en myndighet i ett annat EES-land eller ett tredje land om provningen enligt Växtsortnämndens beslut kan jämföras med provning som har utförts här i landet. Provningen skall utföras enligt de regler som fastställs av den internationella unionen för skydd av växtförädlingsprodukter (UPOV).

Provningen av en sorts odlings- och bruksvärde utförs genom Sveriges lantbruksuniversitetets försorg. Provningen kan avkortas i de fall ett officiellt provningsresultat från ett EES-land eller ett tredje land finns och detta resultat enligt beslut av nämnden kan jämföras med provning som har utförts här i landet.

Sökanden skall tillhandahålla utsäde eller förökningsmaterial av en sort som anmälts till provning, i den mängd och av den kvalitet som den provande myndigheten begär.

De myndigheter som utför provning enligt första eller andra stycket skall årligen informera sökanden om erhållna provningsresultat.

⁴ EGT L 43, 14.2.1997, s. 1 (Celex 31997R0258).

⁵ EGT L 227, 1.9.1994, s. 1 (Celex 31994R2100).

⁶ EGT L 258, 28.10.1995, s. 3 (Celex 31995R2506).

⁷ EGT L 108, 5.5.2000, s. 3 (Celex 32000R0930).

Sortlistan

13 § Växsortsnämnden skall kungöra beslut om intagning i eller uttagning ur sortlistan, förnyat godkännande för en sort liksom andra ändringar av betydelse. Övriga EES-länder och Europeiska gemenskapernas kommission skall underrättas om dessa beslut och om ingivna, återkallade och avslagna ansökningar samt förslag till sortbenämningar. För varje ny sort skall en kort beskrivning av sorten bifogas.

Underrättelsen till kommissionen utgör en anmälan till EG:s gemensamma sortlista för arter av lantbruksväxter respektive för arter av köksväxter⁸.

14 § Växsortsnämnden skall årligen publicera den officiella svenska sortlistan, som för varje sort skall innehålla

1. sortens benämning, om denna är en kod skall det särskilt framgå,
2. namnet på den som är ansvarig för upprätthållandet av sorten och dennes eventuella ombud i landet,
3. tidpunkten för sortens intagning i sortlistan,
4. tidpunkten när sortgodkännandets giltighetstid löper ut,
5. eventuell synonym sortbenämning som används i ett annat EES-land,
6. förbehåll som gäller för en sådan sort som avses i 8 § första stycket punkt 2 (exportsort),
7. uppgift om eventuell förlängd period enligt 16 § fjärde stycket för certifiering och saluföring av en sort vars giltighetstid löpt ut, samt
8. uppgift om att en sort är genetiskt modifierad.

För sorter av raps och rybs skall det framgå om de är dubbellåga (00), dvs. har påvisats producera frö med en högsta glukosinolathalt på 25 µmol/g vid en vattenhalt på 9 %, bestämd i enlighet med EN ISO 9167-1:1995, och högst 2 % erukasyra av det totala innehållet av fettsyra, bestämt i enlighet med EN ISO 5508:1995⁹.

För en grässort, som är avsedd för annat ändamål än produktion av foder, får det anges i sortlistan om sorten vid officiell provning i Sverige har bedömts ha ett tillfredsställande odlings- och bruksvärde.

15 § Växsortsnämnden skall för varje godkänd sort sammanställa dokumentation som innehåller en sortbeskrivning och de uppgifter som legat till grund för intagningen i sortlistan. Denna dokumentation skall ställas till övriga EES-länders och kommissionens förfogande om så begärs.

⁸ Kommissionen publicerar de gemensamma sortlistorna i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (EGT).

⁹ Jfr artikel 4 i kommissionens förordning (EG) nr 2316/1999 av den 22 oktober 1999 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 1251/1999 om upprättande av ett stödsystem för producenter av vissa jordbruksgrödor (EGT L 280, 30.10.1999, s. 43, Celex 31999R2316).

Statens utsädeskontroll skall bevara referensprov av godkända sorter för efterkontroll.

Giltighetstid för sortgodkännande

16 § Ett godkännande är giltigt fram till utgången av det tionde kalenderåret efter det år då sorten godkändes för intagning i sortlistan. Ett godkännande kan därefter förnyas med 10 år i taget, under förutsättning att sorten enligt Växtnämndens bedömning odlas i tillräcklig omfattning, eller bör bibehållas i syfte att bevara de växtgenetiska resurserna, och att den fortfarande uppfyller kraven på särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet.

En ansökan om förnyat godkännande skall inges till nämnden senast två år före godkännandetidens utgång. Nämnden skall i sortlistan ange om ansökan om förnyat godkännande givits in. Skulle ansökan inte vara slutbehandlad vid tioårsperiodens utgång, får nämnden tillfälligt förlänga godkännandets giltighetstid till dess ett beslut om förnyat godkännande är fattat.

Om en sorts giltighet löpt ut utan att förnyelse begärts eller erhållits, eller sortgodkännandet av annan anledning återkallats, skall den tas ut ur sortlistan.

Certifiering och saluföring av förökningsmaterial av en sort, som godkänts enligt dessa eller tidigare föreskrifter, får dock ske till och med den 30 juni det tredje året efter giltighetstidens utgång. Om upprätthållaren önskar använda sig av denna möjlighet skall det meddelas till Växtnämnden, senast innan sortgodkännandets giltighetstid löper ut, annars kan denna period inte utnyttjas. En sådan förlängd period skall framgå av sortlistan.

Övriga bestämmelser

17 § Den som är ansvarig för en sorts upprätthållande skall

1. svara för att sorten upprätthålls enligt vedertaget bruk för upprätthållande av sorten,

2. föra och bevara anteckningar om förökning av sorten, att användas för kontroll av upprätthållandet. I anteckningarna skall även ingå uppgifter som omfattar generationerna före basutsäde eller motsvarande kategori, samt

3. på anmodan av Statens utsädeskontroll ta ut och sända in prov av förökningsmaterial för kontroll. Sådant prov kan även tas ut officiellt.

Upprätthållande kan ske i ett annat EES-land eller i ett land utanför EES vars kontroll av upprätthållande av sorter av ministerrådet har bedömts vara likvärdig med upprätthållande inom EU¹⁰.

18 § Växsortsnämnden skall återkalla ett godkännande och ta ut en sort ur sortlistan om

1. det efter provning visar sig att sorten inte längre är särskiljbar, tillräckligt enhetlig eller stabil, eller

2. den som är ansvarig för upprätthållandet av sorten begär det, såvida inte upprätthållandet tillgodoses av någon annan.

19 § Växsortsnämnden får återkalla ett godkännande och ta ut en sort ur sortlistan

1. om bestämmelserna i dessa föreskrifter inte följs,

2. om upprätthållaren trots uppmaning inte ställer nödvändigt förökningmaterial till förfogande för efterkontroll,

3. om upprätthållaren trots uppmaning inte betalar förfallna avgifter i angiven tid, eller

4. om intagningen i sortlistan skett på oriktiga grunder.

Denna författning träder i kraft den 5 april 2001, då verkets föreskrifter (SJVFS 1994:196) om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan skall upphöra att gälla.

MATS PERSSON

Eva Dahlberg
(Växtodlingsenheten)

¹⁰ Se rådets beslut 97/788/EG av den 17 november 1997 om likvärdighet av kontroller i tredje land av förfaranden för upprätthållande av sorter (EGT L 322, 25.11.1997, s. 39, Celex 31997D0788).